

ambient històric que Martorell coneixia; la qüestió de la data de la novella és encara difícil de resoldre; el suposat fill del rei que resulta ésser fill d'una persona de condició humil pot ésser un tema purament literari) i el COMUNICANT (precisions sobre la data). — R. ALBERT I LLAURÓ, Secretari.

11 març 1955: Art i Arqueologia. — Presideix el Sr. JOAN AINAUD.

El Sr. MIQUEL TARRADELL informa sobre *Noves descobertes referents a l'Edat del Bronze*, fetes en excavar una cova marroquina de la zona de Gibraltar, en una petita vall entre Ceuta i Alcassarseguer, prop del poblat del Biutz (a 20 km a l'oest de Ceuta). Aquesta vall s'obre al mar en una petita cala, anomenada amb un topònim que significa «el port», prou clar per a indicar-ne la importància com a camí de penetració a l'interior del territori, on altrament han estat trobades restes de civilitzacions antigues (púnica i romana). La cova estudiada — el nom de la qual és Gar Cahal, que significa «forat negre» — fou excavada pel Comunicant en dues campanyes el juny i el novembre passats, i ofereix un interès especial per l'estratigrafia segura que presenta i pels rics materials que hi han estat trobats. Hom pot observar-hi els següents nivells: a) nivell superficial, amb materials d'època històrica (0,5 m); b) nivell probablement del Bronze, amb materials pobres (de 0,6 m a 1,4 m; correspon potser a l'època de l'Argar; cal fer encara l'estudi dels perfils dels vasos per a veure amb què concorda al nord d'Àfrica); c) nivell Eneolític, amb materials diferents, que subdivideix en III a, amb restes del vas campaniforme del tipus de Carmona (d'1,4 m a 2,05 m; nivell caracteritzat per les cendres d'una llar de foc; confirmació de l'intercanvi entre Andalusia i el nord d'Àfrica), i III b, amb ceràmica pintada de tipus sicilià o de la Mediterrània oriental, amb vasos pintats dels Millares i amb un vas de ceràmica cardial fragmentat (de 2,05 m a 2,70 m); d) nivell del final del neolític i mesolític, sense ceràmica, només amb sílex (fins als 4,5 m). Hi ha també restes de ceràmica «de les coves», repartits en els diferents nivells. Els estrats, ampliat i que no admeten barreja, del Gar Cahal, mostren l'ordre cronològic de la ceràmica, que va del Neolític a l'entrada del Bronze: 1) ceràmica pintada de Sicília i oriental; 2) ceràmica cardial; 3) vas campaniforme. Segons les conclusions del Comunicant, queda comprovat el pas del vas campaniforme al Marroc, però no com a conseqüència d'una invasió ni de simple influència cultural de la Península, sinó probablement per simples contactes comercials; la presència per primera vegada de ceràmica pintada, gràcies també al comerç, marca una etapa segura de navegació costera o de cabotatge. La cova excavada és, doncs, important per a la fixació de la cronologia i per a les relacions de la ceràmica pintada i el vas campaniforme. Cal continuar, però, l'estudi dels materials descoberts; el Sr. Tarradell no podia, en la sessió d'avui, donar-ne sinó un petit avanç.

Intervenien el PRESIDENT, el Sr. J. DE C. SERRA I RÀFOLS (es refereix a les excavacions que duu a terme a la Llacuna — Vall de Cervés — i a Moià; l'estratigrafia i la cronologia que en pot deduir concorden amb les de Gar Cahal) i el COMUNICANT. — PERE VEGUÉ, Secretari.

18 març 1955: Llengua i Literatura. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El PRESIDENT presenta el Prof. Arnald Steiger, de la Universitat de Zuric, i recorda els seus estudis més importants.

En la seva comunicació sobre *Cuestiones de Geografia lingüística*, el Prof. STEIGER diu que un dels problemes fonamentals que planteja la lingüística és el de les etapes de diferenciació del llatí en els distints països de la Romània. Una rigorosa investigació ha d'ésser basada en la comparació progressiva. Si, per exemple, a Dàcia són conservats arcaïsmes que hom troba a la Romània central, això és degut al fet que hom ha parlat en aquell país un llatí més antic. És també fonamental l'estudi dels fenòmens d'analogia entre els diferents pobles. A la Romània meridional és un problema bàsic. Per exemple,